

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı :
Tarih : 22.02.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Küresel ısınmanın yol açtığı iklim değişikliği ve çevre sorunlarının ülkemizdeki etkilerinin araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Pervin BULDAN
HDP Grup Başkanvekili
İğdır Milletvekili

GEREKÇE

Küresel ısınma, başlıcası atmosfere salınan gazların neden olduğu düşünölen sera etkisinin sonucunda, dünya üzerinde yıl boyunca kara, deniz ve havada ölçölen ortalama sıcaklıklarda görölen artıştır. İklim sistemi, içsel ve insani etkiler, güneş'in periyodik aktiviteleri ve sera gazları, vb. nedenlerden etkilenmektedir. Günümüzde iklimbilimciler küresel ısınma konusunda hemfikirdirler. Küresel ısınma dünya üzerinde bir çok olumsuz çevre değişikliğine neden olmakta bu nedenle de dünya üzerindeki tüm canlıları olumsuz etkilemektedir.

Küresel iklim, oldukça karmaşık bir sistem olması nedeniyle küresel ısınmanın yol açacağı küresel iklim değişikliğinin dünyanın her bir bölgesini ne şekilde etkileyebileceğini şu anda kestirebilmek mümkün görünmemektedir. Ancak küresel iklim içerisindeki temel göstergelerden biri olan ortalama sıcaklığın değişmesi halinde buna bağılı olarak yağış rejimleri, rüzgarlar, deniz seviyeleri ile kıyı yerleşimleri, tarım, enerji, sanayi vb. birçok insan faaliyetleri ile doğal yaşam etkilenecektir. Bu etkilenmeler, özellikle buzulların erimesi ile oluşacak deniz seviyesi yükselmeleri nedeniyle kıyı kentleri ile küçük adaların ortadan kalkması, yağış rejimlerinin değişmesi sonucu verimli tarım arazilerinin kuraklaşması, suya bağımlı enerji kıtlığı, orman alanlarının yok olması gibi yaşamsal alanları kapsayabilecektir. Denizlerin düzeyinin geçen yüzyılda 10 ila 15 cm yükseldiğı, küresel ısınmanın ise 2100 yılına kadar 15 ila 95 cm arasında ek bir yükselmeye daha yol açması beklenmektedir.

Bilim insanların iklim modelleri ile yaptıkları çeşitli projeksiyonlar bulunmakla birlikte küresel iklim değişikliğinin dünyanın her bölgesini ne şekilde etkileyebileceğini günümüzde kestirebilmek mümkün olmamakla birlikte şu anda söylenebilecekler; dünyadaki canlı yaşamının önemli ölçüde etkileneceğı ve tüm dünya ölkelerinin sosyal, ekonomik ve siyasal politikalarının değişmesi gerekeceğı şeklindedir.

Küresel iklim değişikliğinin ölkemizdeki olası sonuçları üzerine, 1995 yılında IPCC'nin (Ölkeler arası İklim Değişikliği Paneli) İklim Modelleri ile yapılan projeksiyonlarına göre; 2030 yılına kadar Türkiye'nin büyük bir kısmının oldukça kuru ve sıcak bir iklimin etkisine gireceğı, sıcaklıkların kışın 2 oC, yazın ise 2 oC ila 3 oC artacağı öngörülmektedir. Yağışların ise kışın az bir artış gösterirken yazın %5 ila %15 azalacağı şeklindedir. Şu anda Türkiye'nin gece ve gündüz sıcaklıkları gözlemlerinin trend analizinde, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de özellikle gece sıcaklıklarında istatistiksel anlamda önemli artışların olduğu belirlenmiştir. Ölkemiz akarsularının 1941-2002 yılları arasındaki gözlenmiş akımları incelendiğinde, Karadeniz Bölgesi dışında kalan bölgelerin bazılarında farklı düzeylerde de olsa azalma yönünde bir trendden söz etmek mümkündür. Azalma trendi, özellikle Ege, Marmara, Akdeniz ve İç Anadolu Bölgelerinde oldukça belirgindir. Ölkemiz

açısından Küresel iklim değışikliğinin, bulgulardan elde edilen sonuçları daha da olumsuz hale getirmesi söz konusu olabilecektir.

Küresel ısınmanın en büyük nedenleri arasında görülen sera gazı salınımının artması, araç sayısının artması nedeniyle ekzos gazında artış, orman alanlarının azlığı bu nedenle CO₂ emisyonunun azaltılamaması, Fabrika atıklarının, başta zehirli atıklar, tıbbi ilaçlar, kimyasal maddeler ve nükleer enerji kaynaklı atıkların arıtılmadan doğrudan doğaya bırakılması, kimyasal gübre tüketimi sonucu dışa salınan azot ve fosfor maddeleri, yangın tüpleri, temizlik malzemeleri, zararlı böceklerle karşı kullanılan sprey ve kimyasal maddeleri, enerji kullanımındaki yoğunluk, kömür, petrol ürünleri gibi CO₂ emisyonunu artıran yakıtların tüketimi, sayılabilmektedir. Bu etkileri azaltarak yerine çevreye zarar vermeyen alternatifler üretilmeli ve kullanılmalıdır. Küresel ısınmanın yol açtığı iklim değışikliği ve çevre sorunlarının ülkemizdeki etkilerinin araştırılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir komisyon kurulması bir zorunluluk arz etmektedir.